

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

TERÖRİZME

KARŞI

Çeviren: Yasemin Wöhler

ARNO GRUEN

tötem
YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Arno Gruen
•
Terörizme *Karşı*

Popüler Psikoloji

Kitabın orijinal adı: *Wider* den Terrorismus

Almanca'dan Çeviren: Yasemin Wöhler

© 2015 J. G. Cotta'sche Buchhandlung
Nachfolger GmbH, gegr. 1659, Stuttgart

Kalem Telif Hakları Ajansı aracılığıyla
Türkiye'de yayın hakkı
© 2018, Totem Yayınları

1. Basım: Ekim 2019

ISBN 978-9944-33065-7

Yayıncı Sertifika No: 22401

Genel Yayın Yönetmeni: Hasan Yılmaz
Yayına Hazırlayan: Şafak Barış
Sayfa Düzeni: Meline Pamukçuoğlu
Ofset Baskıya Hazırlık: Totem Yayınları
Kapak Tasarım ve Uygulama: Gülay Tunç

Kapak, İç Baskı ve Cilt:
Barış Matbaa Mücellit
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No. 286
Topkapı - İstanbul
Tel: (0212) 567 11 00

Totem Basın Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. Büyük Milas Han
No: 24/94 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 0212 526 86 65
totemyayin@gmail.com

Arno Gruen

Terörizme *Karşı*

Çeviren:

Yasemin Wöhler

tötem
YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Arno Gruen

Arno Gruen, 26 Mayıs 1923'te Berlin'de doğdu. 1936 yılında göç ettiği ABD'de 1961'de Teodor Reik'in öğrencisi olarak doktor unvanını aldı. Çeşitli üniversite ve kliniklerde görev alan Gruen, en son New Jersey'deki Rutgers Üniversitesi'nde profesörlük yaptı. Bir yandan da 1958'den sonra özel muayenehanesinde psikiyatri alanındaki çalışmalarına devam etti. Alanıyla ilgili birçok dergi ve gazetede sayısız makalesi yayınlandı.

Yasemin Wöhler

1991 yılında Hannover Almanya'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini İstanbul'da tamamladı. Gottfried Leibniz Üniversitesi mimari ve şehir planlaması bölümünden mezun oldu (2014).

Aynı üniversitede yüksek lisansını tamamladı (2017).

*“Tamamen geçmişte yaşıyoruz, ölü düşünceler,
ölü inançlar ve ölü bilimlerle besleniyoruz.
Bizi yok eden, gelecek değil geçmiştir.”*

“Suikastçilerin Zamanı” (The Time of the Assassins)
adlı kitabın yazarı, arkadaşım Henry Miller’ın
anısına...

TEŞEKKÜRLER

Eşim Simone, yazım sırasında canlı ve aktüel kalabilmem için devamlı olarak soyuta kaçmamı engelledi. Ayrıca düzelti okumaları için Johannes Czaja'ya da teşekkür etmek istiyorum.

İÇİNDEKİLER

Giriş	13
Terörizm Argümanlarla Mağlup Edilemez	15
Terörizm	17
Öldürme	23
Kurban Olma	27
Maço Erkekliğin Patolojisi	31
İntihar Girişimi ve Din	33
Ne Yapmalı?	35
Esas Sorun	37
Sahte Tanrılar Tarafından Kurtarılma	39
Gerçek Sorunlar:	
Yoksulluk, Açlık ve Aşışılama	47

İnsanları Kendilerinden Yabancılaştıran Nedir?	51
Kurtarıcı Olarak Ölüm	55
“Kimse Bizden Daha Yüksekte Yaşayamaz” – Clara Vakası	59
Gerçek Güç, Kederi ve Acıyı Deneyimlemekten Gelir	61
Paris Suikastçileri: Kouachi Kardeşler ve Amedy Coulibaly	63
“Ölümün Keşfi”	67
Kaynakça	69

GİRİŞ

Bu kitap, Klett-Cotta Yayınevi tarafından 2002 yılında “Demokrasi Mücadelesi: Aşırılıkçılık, Şiddet ve Terör” (*Der Kampf um die Demokratie. Der Extremismus, die Gewalt und der Terror*)ün tamamen gözden geçirilmiş ve kısaltılmış halinin yeni baskısıdır. Yüzleştiğimiz soru şudur: Günümüzde terörün kökeni ve kaderi nasıl bu kadar ihmal edilmiş olabilir? İnsanlar, yükselme ve gerileme ile tarihsel felaketlerin yaşandığı zorlu bir çağda, yaşamlarının anlamını bulmanın imkânsız hale geldiği apaçık ortada olmasına rağmen, neden hâlâ bu konuya kafa yormaya devam eder? Bu insanlar sevgi dolu ilişkiler yaşamadıkları için, onlara düşmanları tarafından çevrelenmiş bir dünyada boğulmama fikri hâkimdir. Bu nedenlerden ötürü diğer insanlarla gerçek bir bağları yoktur, ancak kendilerini acizlik duygusundan şiddet yoluyla kurtarmaya söz veren makamlara sunarak yaşamlarına anlam aramaya çalışırlar.

TERÖRİZM ARGÜMANLARLA MAĞLUP EDİLEMEZ

Bu kitap ile ilgili düşüncelerin temeli Mayıs 2001’de atıldı. Sağcı radikalizm konusundaki deneyimlerimi bir araya toplamak istedim. Bununla birlikte, kitabın yazımı sırasında şiddetin ortaya çıkışıyla ilgili daha fazla ayrıntıya girmem gerektiği açıkça görüldü. Sağcı şiddet, sorunun yalnızca bir yönüydü.

Daha da tehdit edici hale gelen şiddetin kökeni meselesi

Sonra 11 Eylül yaşandı. Tüm canlılar bir darbeye aşırı bir güç tarafından tehdit edildi. Birdenbire insanları sömüren, ıstıraplarına ve acılarına ilgisiz olan ve onları zayıf olarak nitelendiren bir dünyanın yankılarına kapılmış gibi göründük.

Şüphesiz ki şiddet yeni bir kavram değildir. Temeli egemenlik ve sahiplenme olduğu için, tüm “büyük medeniyetlerin” ürettiği bir olgudur. Buna, insani değerleri, kadınları ve çocuklarımızın çocukluğunu aşağılama eşlik eder. Bununla birlikte, bu uygarlıkların teknik gelişmeleri bir kerede, sadece az sayıdaki birkaç kişinin dünyayı Tanrı adına yıkıma uğratıp ölümü zafer olarak kutlamasını mümkün kılar.

Bu şiddet seviyesi bizleri, kendi anlamımızı yaratmayı yitirmekle tehdit eder. Böylece içimizdeki boşluk ya genel bir kayıtsızlığın ve depresyonun kaynağı olur ya da daha fazla şiddete dönüşme tehlikesiyle bizlere gözdağı verir. Çünkü bu iç boşluk, birçokları için sanrısız derecede bir büyüklük ile özdeşleşerek, kurtarılmayı umdukları bir anlamsızlığa yol açar. Sadece bu düşüncesizce gerçekleşen gelişimin derin köklerini ortaya çıkardığımızda, bu hiçliğin ve ölüme mahkûm eden radikalizmin karşısında durabiliriz.

Sophie ve Hans Scholl¹, insanlar üzerindeki dolandırıcılığın entelektüel argümanlar tarafından nasıl bariz bir şekilde maskelendiğini anlamıştı. İnsanın tamamen ruhsal olmayan bir gelişmeye, manevi argümanlarla ulaşılabilmesinin mümkün olmadığını ortaya koydular. İdeallerden, milletlerden, savaş ve intikamdan bahseden radikallerin dili kulağa zihinsel olarak sağlıklı gelir. Bununla birlikte, güçsüzlük, sefalet ve aşağılama konusundaki cehaletleriyle birlikte, insani duygu ve ih-

*İnsanların
gerçek
ihtiyaçlarını
tanımak*

tiyaçların gerçekliği ile olan bağlantıları tamamen kesilir. Medeniyetlerimizin temeli olan ve nihayetinde etkisiyle yüzleşmemiz gereken yegâne gücü ve büyüklüğü teşvik eder. Terör ve şiddet ancak insanların gerçek ihtiyaçları ta-

nınırsa, gerçek sefalet, yoksulluk ve tüm halk gruplarının dışlanması ve aşağılanması önlenirse durdurulabilir. Ancak bu sayede canlı, gerçek ve demokratik olan yaşamı koruyabiliriz.

1 Nazi Almanyası'nda Beyaz Gül Direniş Hareketi'nin kurucusu olan Alman devrimci. 22 Şubat 1943 tarihinde kızkardeşi Sophie ile beraber Stadelheim Hapishanesi'nde idam edildi.

TERÖRİZM

Terörizm, medeniyetimiz onu destekleyip teşvik ettiği için her zaman var olmuştur. Terörizm, kişinin kendi nefretinden doğar, çünkü kültürümüz insanlığımızı bir zayıflık olarak deneyimlememize ve dolayısıyla da onu reddetmemize neden olur.

11 Eylül 2001'deki terör saldırıları ve buna bağlı olarak binlerce insanın katledilmesi aramızda yaşamı küçümseyen ve ölümlerle birlik olan insanların olduğunu açıkça ortaya koydu. Bu saldırılar, aniden ortaya çıkan çok fazla sayıda zorba ile karşı karşıya olduğumuzun bir göstergesi değildir. Bu tip insanlar her zaman var olmuştur. Ölüme ve yıkıma olan özlemleri eski Roma'da olduğu gibi Nazi suçlarında, Kongo, Meksika ve eski Yugoslavya'da yaşanan diğer modern zamanlardaki katliamlarda da karşımıza çıktı.

Ancak, New York, Washington, Boston, Madrid, Londra ve Paris'teki terörist saldırıların aniden şiddet eşiğini düşürmesi dramatiktir. Artık her şey mümkün. Üstelik bu sadece insanlığa ölüm getirmenin daha akıl almaz yolları olduğu için de değil. Her şeyden önce, şiddetin kendi kendine sahnelenmesinin bu kadar de-

Şiddet her zaman var olmuştur, ancak şiddeti önleme eşiği giderek daha fazla düşmektedir...

*Bir ideoloji,
kimliğin
olmadığı
yere kimlik
kazandırmak
ister.*

vasa bir ölçekte gerçekleşmesi korkutucu olmaktadır.

Walter Benjamin, Hitler'in kendisini ve megalomanisini Alman halkına âdeta bir tiyatro gösterisi olarak sattığını ve faşizmin sadece ideolojiyi kul-

landığını ama gerçekte bir ideoloji olmadığını ortaya koydu. Tüm bunlar tahmin edilenin aksine insanlara tahakküm, görev ve itaat ifade eden duruşların sahnelenmesi yoluyla bir kimlik kazandırmakla ilgiliydi. Gerçek bir kimliğe sahip olmayan insanlar, kendilerini eksiksiz ve sağlam hissetmek için politik bir gösteriye ihtiyaç duyar. Her terörizmin ana çekirdeğini üstün bir ırk duruşu oluşturur.

Bunların arkasında, diğer insanlara şefkatle kökenlenmiş bir kimlik oluşturmamayan içsel bir boşluk yatar.

*Kendine
duyulan
nefretin
diğerlerine
yansıtılması*

Böyle bir temelin eksikliği durumunda ortaya yalnızca otorite ve itaatle özdeşleşmeye dayanan ve gerçek bir kimliğin gelişmesini önleyen bir kimlik yapısı çıkar. Ebeveyn otoritesi onu reddettiği ve çocuk onu yabancı olarak görmeye mahkûm olduğu için aslında

kendisine ait olabilecek şeyden nefret eder. Bu insanların yaşadıkları boşluk, güç ve yetkiyle birleşme hissi yarattığı için, onları bu çeşit gösterilerin sahnelenmesinde diğerlerine göre daha duyarlı kılar.

İngiliz psikanalist Donald Winnicott, bu tür insanların hasta ve olgunlaşmamış olarak tanımlar, çünkü cezai otoritelerle özdeşleşmeleri, kendilerini keşfetmelerinin, yani kendi kimliklerini bulmalarının önüne geçer. Özgür irade yoktur, sadece bireyselliğe karşı yönelen

kitlesel bir eğilim vardır. Bütüncüllükten yoksundurlar. İç çatışmalarını ancak kendileri dışında lokalize edebilirler. Korku ve nefret duygularıyla, onları yalnızca dış “düşmanlara” yansıtarak başa çıkabilirler. Başkalarını öldürerek kendi nefretlerini yansıtırılar.

Bu tür suikastçiler medya aracılığıyla ölümleri için geniş bir izleyici kitlesi elde eder. Eylemleri bu sayede onlara büyük ve canlı olma hissi veren devasa bir halk gösterisine dönüşür ve yaklaşan kendi ölümlerini algılayamaz hale gelirler. Şiddet ve onun heyecan uyandıran sahnelenmesi hayatlarının amacı haline gelir, ancak yaşamın kendisi de ölüm kadar yadsınır. Böylece ölümü yaşam olarak sahnelemek için kendilerinden ayrılırlar. Bu da tüm terör eylemleri için ortak olan kendini imha etme yöntemidir. Kendi eylemlerimizi rasyonel güdülerle gerçekleştirdiğimiz için onların ideolojilerini motivasyon kaynakları olarak yorumlamaya meyilliyiz. Böylece tüm bunların, soyut düşüncelerle değil, bu boşluktan kaçmak için boş bir benliğe hizmet eden ölüm arzularıyla ilgili olduğunun farkına varmamak için kendimizi kandırmış oluruz. Kültürümüzde alışlagelmiş olan entelektüelliğe yapılan genel vurgu, bizi baştan çıkarır ve bunun duyguların ayrışmasına neden olduğunu yalanlar.

*Medya,
suikastçilerin
şiddet ve
ölümlerini halka
açıyor.*

Aydın kesim, barındırdıkları ölüm hedeflerinin farkına varmadan ideolojilerini bir kurtuluş vaadi olarak gördükleri kişileri, kendilerini ölüme adayanları tekrar tekrar desteklediler. İdeolojiyi, –İŞİD gibi– cinayetlerini ahlaki bir yenileme olarak meşrulaştırmak için kötüye kullandılar. Fakat ölümcül motivasyonlar ideolo-

*Ölümcül
motivasyon ve
kahramanca
kendini
yok etme
ideolojiden
önce de
mevcuttu.*

jiden önce gelir. Bu sadece gerçek itici güçleri gizlemek içindir; ideoloji asla kendi başına bir motivasyon kaynağı değildir.

Abraham Yarmolinsky “Devrime Giden Yol” (*Road to Revolution*) adlı kitabında 19. yüzyıldaki Rus teröristlerle ilgili bir çalışma sundu. Kitabında bu kişilerin içlerindeki boşlukları şiddet ve terörle doldurmak için soyut bir ideolojiye ne kadar çok başvurduğunu ortaya koydu. Her ne kadar adalet için savaşıyormuş gibi görünseler de, asıl amaçları kayıp benliğin yerini doldurmaktı. Diğer insanların hayatlarıyla oynayabildiklerinde kendilerini canlı hissediyorlardı. Terörizmin onlara verdiği mutlak kudret hissi, kendi kurban olma duygusundan kaynaklanan zayıflığı inkâr

*İçsel boşluğu
soyut bir
ideolojiyle
doldurmak*

etmelerine neden oldu. Sorun işte burada yatmaktadır: Güçlü olanla olan özdeşleşme, kişinin kendi açılımını ve dolayısıyla gerçek özgür iradenin ve sorumluluğun gelişmesini önler. Cınayet sancağı altında yürütölen ideoloji,

böylelikle iktidara boyun eğmeyi gizler. Olayın zihinsel olarak işlenmesinin ve teröristlerin ideolojisinin temel motivasyon ile ilgisi yoktur. Özünde gerçek nedeni oluşturan yıkım arzusudur. Bir ölüm içgüdüsu vardır evet, ama bu Freud’un ortaya koyduğu gibi tabii değildir. Varlığı, kişinin kendi algılarını ve duygularını önleyen sosyalleşme süreçlerine bağlıdır.

*Sahte değerlerin
yerleştirilmesi*

Siyasi liderlerimiz intikam için vaaz verir ve bu şiddet ve ölüm arayışı hastalığının gerçek sebeplerini göremezler.

Ve tam aksine, tıpkı terörist suikastçiler gibi, öldürmeyi yegâne çözüm olarak görürler.

Dünyada olup bitenler bize acı veriyor. Ne yazık ki çoğu kişi yalnızca daha fazla acıya neden olan araçların dünyayı kurtarabileceğine inanıyor.

Bu insanlar, terör eylemleri yoluyla bizi korkutan ve dehşete sürükleyen kişilerin aynadaki yansımalarıdır. Onlar da kendi kişilik yapılarını korumak için düşmanın görüntülerine ihtiyaç duyarlar.

Sonuç, gittikçe daha şiddetli hale gelen ve yalnızca kıyametle sona erebilecek bir süreçtir. Ortaya her iki taraf tarafın da kendi varlıklarını koruma adına yaptıklarını ileri sürdükleri bu cinayet döngüsünü nasıl frenleyeceğimiz sorusu çıkıyor. Bizleri sadece insanlığımıza dair olan sorular bir çözüme yaklaştırabilir.

Terörist eylemlerin ayna imgeleri olan düşman imajlarına duyulan ihtiyaç

ÖLDÜRME

Teröristlerin ölüme duydukları bağımlılıktan korkarız. Onları anlamaya çalışır ve onların umutsuzluğu olarak algıladığımız şeyin başkalarına kızdığımızda duyduğumuz çaresizliğin benzeri olduğuna inanırız. Öfke ve yıkıcı düşünceler ile gerçek bir öldürme eylemi arasında büyük bir fark olduğunu anlamak önemlidir. Birçoğumuz kendi agresif dürtülerimizi doğru bir şekilde değerlendirmede sorun yaşarız. Bazı insanlar kendilerinden o kadar korkarlar ki, içlerinde herhangi bir nefret kırıntısının varlığını hissederlerse ölmeleri gerektiğini düşünür. Diğer insanların da böyle olduğuna inanır ve saldırganlık hissettikleri anda kendilerini potansiyel katiller olarak görürler. Ancak, ölümcül düşüncelere sahip olmak ile öyle davranmak birbirlerinden tamamen farklı şeylerdir.

Öfkelerini saldırgan davranışa çeviremedikleri durumda kendilerini zayıf olarak nitelendiren insanlar da mevcuttur. Bir keresinde bir hasta, şiddete karşı içinde duyduğu direnç nedeniyle kendini korkak hissettiğini söyledi. Değer ölçüsü, güçlü kahramanların kültürel idealizasyonuydu. Onu şiddetten uzak tutanın duyarlılığı değil “korkaklığı” ya da “zayıflığı” olduğunun farkında değildi. Bu insanlar, başkalarını aşağılama ve

insanlık onurlarını yok etme derin arzusuyla hareket eden ve öldürme eyleminin kendisiyle ilgilenen kişilerin var olduğunu hayal dahi edemez.

Ara sıra öfkeden birilerini öldürebilecek hissine kapılanlar ile bu eylemi gerçekleştirenler arasında bir

uçurum yatar. Öldürmek, her zaman, diğer kişinin canavar (insandışı) gibi görüldüğü ve bu nedenle öldürülebileceği anlamına gelir. Diğerleri daha az insandır, bu yüzden onu öldürebilirsin. Sadece kendi ve diğer insanların içindeki yaşam için gerçek şefkat duymayan kişiler öldürebilir. Birini bastıran güçle özdeşleşmek, bireyin kendini

*Öldürmek,
her zaman,
diğerinin
canavar gibi
görüldüğü
ve bu nedenle
öldürülebileceği
anlamına gelir.*

geliştirmesini engeller. Altında sancakların savaştığı ideoloji, hem boyun eğmeyi hem de kişinin kendi merhametine duyduğu korkuyu gizler, çünkü bu, insanları otoriteleri ile çatışmaya sokar. Onu bu kadar zalim yapan yüreksizliğidir.

Wole Soyinka¹, birçok kişinin kendi kendilerinin efendileri olmak istediğini, ancak eğer bir kimse kendi varoluşunda asla efendi olamamışsa ve kaderini kendi belirleyememişse bunun mümkün olamayacağını “Bellegin Yüğü Affetmenin Nedeni” (*The Burden of Memory, the Muse of Forgiveness*) adlı kitabında Afrika örneğini kullanarak anlatır. Bu insanlar, başkalarının hayatlarını tahkir ederek ve onları öldürerek kendi hayatlarını kontrol edebileceklerine inanırlar. Bu çeşit mutlak kudret fantezileri teröristler doğurur. Gerçekte, Soyinka’nın da ifade ettiği gibi güç karşısında sürekli eğilen bu insanlar, korkaktır. Bunlar kendilerini kör bir

1 1986 Nobel Edebiyat Ödüllü Nijeryalı yazar.

itaatle otoriteye tabi kılan, köle yapan, ancak başkalarının hayatını elinden alma gücüne sahip oldukları için özgür olduklarına inanan kişilerdir.

Bir İngiliz hapisanesi olan Broadmoor'da hapsedilen psikozlu bir katil, bir başkasını

“ele geçirme” eylemini anlattığı sırada olayı şu şekilde betimledi: “Bir can aldım, çünkü buna ihtiyacım vardı.”

“Bir can aldım, çünkü buna ihtiyacım vardı.”

Kendi içinde ölüydü, yaşamsal hiçbir şey, kendi acısını dahi, hissetmiyordu. Sahip olmak toplumumuzda yaşamın anahtarı olarak görüldüğü için, kendini bir başkasının hayatına sahip olarak dahil etmeliydi. Her terörist böyle davranır: Ele geçirmeyle kendi hayatını kontrol altına alma konusunda hayal kurmayı kurgulayabilir. (Arno Gruen 2000).

KURBAN OLMA

Radikalizm ve terörizm tartışmasında, insanları bu tür eylemlere itenin maddi ihtiyaç olduğu vurgusu tekrar tekrar yapılır. Ama onlar, Frantz Fanon'un bahsettiği lanetlilerden değildirler. Bu insanlar çoğu zaman maddi ihtiyaç baskısı altında değildir. Baskıları başka şeyden kaynaklanır: Kendilerini kurban gibi hissederler aslında öylediler de; ancak kendi içsel kurbanlarının farkına varmazlar, tam aksine onu kendi dışındaki bir başkasında bulduklarına ve sonrasında bunu ve kendilerini öldürdüklerine inanırlar. Bunu şu cümleyle ifade eden Robert Musil'den alıntı yapmak isterim: “Kişi siyasi hayatını bir ... kahramanlık destanı olarak yaşar; çünkü kahramanlık en kişisel olmayan eylem biçimidir.” Bu insanlar duygusuz ve ilişkisizdir, ancak büründükleri roller ve insanlık simülasyonları bakış açımızı bulanıklaştırır.

10 Eylül 1898'de Cenevre'de Avusturya İmparatorluğu'nu öldüren Luigi Lucheni, birisini öldürmekten zevk aldığını, ancak bu kişinin “tanınmış biri olması gerektiğini bu takdirde olayın gazetelerde yer alacağını” söy-

ledi. Soyinka, topluluğun bir üyesine yönelik şiddet her zaman tüm insanlığa uygulanan şiddet eylemidir der. Sadece bunu fark ettiğimizde, bu kişilerin sorumsuzluğunu ve onursuzluğunu kabul ederiz. Simone Weil ayrıca şunu yazdığında net bir şekilde gördü ki: İnsan ilişkilerinde şiddetin her zaman hem suçluyu hem de kurbanı alçalttığının farkında olmayan, görünürde politik “realistler” olarak geçinen kişilerdir.

Nefret, bir insanın genel dürtüsü haline geldiğinde, kurban olma, daha derin bir temele sahip olur. Ronald Sampson, iktidar olgusunu incelediği eski bir çalışmasında, erkek egemen bir dünyadaki annelerin çocuklarını gelişmelerine engel olan kendi hırslarını tüm zorlamalara rağmen gerçekleştirmek için nasıl kullandıklarını anlattı. *Sevgi ve şımartmanın ölümcül benzeşmesi* Tüm bu karışıklara rağmen çocuklar, özellikle de oğullar, anneye bağlı kalır.

Klinik deneyimlerden, şımartmanın genel olarak çocukların ebeveynlerine bağımlı olmalarına yol açtığını biliyoruz. Şımartmanın, her ikisinin de sıklıkla aynı değerlendirilmesine rağmen, sevgi ile ilgisi yoktur. Asıl durum bunun tam tersidir: Sevgi çocuğun bağımsızlığına saygı duyduğu için onu özgür ve kendi ayakları üzerinde durabilen bir kişiliğe kavuşturur. Şımartılma ise tam aksine çocukta derin teröre neden olan nefrete eşittir. Sonuç, bu tür çocukların genellikle yetişkin olduklarında da annelerine karşı besledikleri kindir. Bu nefretin kaynağı, ilk ve en önemli referans alınan kişi olan anne ile yaşanan terördür.

Winnicott’a göre, erkeklerin ve kadınların demagoglara (halkı aldatanlara) teslim olmasının gerçek

nedeni budur. Boyun eğme, kişiyi bilinçsizce korkutan, her şeye gücü yeten anneden kurtarır. Erkeklerde liderin idealleşmesi otomatik olarak annenin artık bir endişe kaynağı olarak deneyimlenmemesine ve artık böyle algılanmamasına neden olur.

Usame bin Ladin, onu şımartan bir anne ile baskın ve despot bir baba tarafından yetiştirildi.

Bu psişik süreç aynı zamanda çocukluk ve ergenliğinde onu şımartan bir anne ile baskın ve despot bir babaya sahip olduğu bilinen Usame bin Ladin gibi terörist liderlerin çekiciliğinin kaynağıdır. Bu tür erkekler, kadın düşmanlığını körükler, böylece annelerinin karşısında duydukları derin korkuyu, kadın nefretine çevirir. Bu tür liderlere sadık olan erkekler, erkekliklerini onaylanmış gibi hissettiklerinden bu sayede iç terörlerini inkâr edebilirler. Böylece umutsuzluklarını ve çaresizliklerini de gizlemiş olurlar. Bu adamların birçoğu ilahi (Madonna benzeri) bir anne imajı geliştirir; ama aynı zamanda annelerini küçümserler; kadınları küçük düşürür, tecavüz ederler, çünkü gerçekte kadınlar, erkeklerin fantezilerinde kendilerine atfedilen kutsallığa sahip değillerdir.

İngiliz yazar John Le Carré bir makalesinde şöyle der:

“Usame bin Ladin’in televizyonda sahnelenen fotoğrafları onun homoerotik bir narsist olduğu tahmini uyandırır; o, ... her bir kendini sevme jestiyle, bir aktörün kamera bilincini taşıyor. Uzun boylu, iyi bir görünüme, çeviklik, zekâ ve çekiciliğe sahip... Bununla birlikte, daha da dikkat çekici olanı, zorlukla gem vurulan erkek kibri, kendini dramatize etme çabası ve ilgi odağı olma konusundaki gizli tutkusudur.”

Aynı Hitler’de olduğu gibi, sergilediği teatral poz da kendi kimlikleri olmayan insanlara karşı onu karşı konulmaz kılar. Çünkü poz, güç arayışlarına cevap verecektir. Bu gücü bir poz olarak gösteren birisiyle özdeşleşerek onu elde edebileceklerine inanırlar. Kendisini dramatik sahnelemelerle halka satan Hitler’e benzer şekilde, Filistinli isyancının Beyrut’ta Le Carré’ye söylediği gibi “terörün kendisi bir tiyatrodur.” Bu ölüme bağlı pozların baştan çıkarıcı gücü, özellikle kendilerini sevmeyen ve yaşamda bir anlam bulamayan insanlarda işe yarar.

Bir NBC televizyon muhabiri, İsrail’in Hayfa kentinde vücuduna bağlı patlayıcı maddeyi ateşlemeye çalışırken tutuklanan Samir Toubasi ile röportaj yaptı. İslami Cihat’ın 18 yaşındaki aktivisti: “Hayatımın anlamsız olduğunu hissettim. Ölmek istedim,” dedi. Bombanın patlaması durumunda bunun onun için ne anlama geleceği sorusuna: “İnsanların beni unutamayacağını düşünüyorum,” cevabını verdi. Bu tür kimliği olmayan insanlarda, intihar girişimi iç boşluğu doldurur. Benzer şekilde, “GEO” dergisi de, Sri Lanka’daki Tamil terörist grubu LTTE’nin intihar bombacıları hakkında şunları da yazdı: “Ölümden sonra halk kahramanları ilan edileceklerinden emindiler...”

MAÇO ERKEKLİĞİN PATOLOJİSİ

Aralık 1998’de Usame bin Ladin, El Cezire televizyon kanalına verdiği bir röportajda şöyle dedi: “Somali’de savaşılan kardeşlerimiz ABD askerlerinin zayıflığı, güçsüzlüğü ve korkaklığı karşısında hayrete düştü... Bizler, Mekke’yi savunma şerefine nail olması gereken erkekler, Müslüman erkekler, olduğumuza inanıyoruz. Kadınlaşmış Amerikan askerlerinin Mekke’yi savunmasını istemiyoruz. Bu bölgenin yöneticileri erkekliklerini kaybetti. Ve halkın kadınlaştığına inanıyorlar.” Kadının aşağılanması ve bir erkeğin güç ve büyüklük mitinin aynı anda yüceltilmesi daha net ifade edilemez. Düşman düşidir, kişinin kendi ise güçlü ve büyük bir adamın idealize edilmiş imgesidir. Elbette, bu tutumun arkasında saklı olan, onu yetiştiren otoriteyle yaşanmış olan çocuksu acizlik duyguları ve içsel terördür. Bununla birlikte, bu eski duygular dünyadaki yüz milyonlarca ezilen insanın paylaştığı mevcut küçük düşürme, değersizlik ve umutsuzluk duygularıyla yeniden uyanır. Eski acizlik, erken dönem çocukluğun özellikle dehşet verici bir şekilde terörize edilerek yaşandığı

*Otorite eksikliği
görkemli güç
fantezilerine ve
merhametsiz yıkıcı
şiddete yol açar:
İŞİD’in ve Taliban
savaşçılarının
gerçek
motivasyonu
budur.*

yerlerde, görkemli güç fantezilerine ve acımasızca yıkıcı bir kuvvete neden olur.

Bu aynı zamanda, inancındaki tek dayanağını aşırı büyük bir güce inanmakta bulan IŞİD ve Taliban savaşılarının gerçek motivasyonudur.

*IŞİD'in ve
Taliban
savaşçılarının
gerçek
motivasyonu*

Bu, yaşamlarına anlam kazandırdığı gibi kadınları küçümseme ve alçaltma olasılığını da doğurur. Böylece intihar teröristlerinin gelişimi için gereken tohum atılmış olur. Ancak, iç kurbanı ölümcül şiddet kaynağı olarak uyandı-

ran tetikleyicilerin, insanları onurlu ve kişisel önemlerinden mahrum bırakan sosyal ve ekonomik süreçler olduğunu unutmamak gerekir. Savaşmamız gereken ve savaşılabileceğimiz asıl düşman, sosyal ilişkilerin, kâr ve rekabete yönelik ekonomik bir öncelik ile yok edilmesidir. Bütün nüfus gruplarını, onlara onur ve anlam kazandıran bir yaşamdan dışlamak, içsel kurbanlığın nefretini uyandırmaya ve bunu dışa yansıtmalarına neden olur. İntihar teröristlerinin rol oynadıkları başka faktörler de mevcuttur: Bir taraftan ait oldukları gruplara özlemini çektikleri anlamı kazandırırılar. Bu tür grubun bir üyesi, “kahramanlık” bağlarını güçlendirmek için yoldaşların gözü önünde korkak olarak görünmeme zorunluluğunu taşır.

İNTİHAR GİRİŞİMİ VE DİN

Kişi kendine bu intihar teröristlerinin dini inançları bakımından gerçekte kime yakın olduğunu sorar. Bu çeşit bir dindarlık, insanüstü otoriteye sahip bir merciyle gerçekleşen aşırı bir kaynaşma ile ilgilidir, tıpkı Japon kami-kaze pilotlarının kendilerini uğrunda kurban ettikleri tanrının aynı zamanda yaşayan imparator olması gibi. Bu psik sürecin çekirdeği, büyük güce sahip yeni bir yaşam vaat eden görkemli bir varoluşla olan birlikteliktir.

Bu idealize varlıklar genellikle eril olarak kabul edilir. Bununla birlikte, bu hayali kuvvetin ana görüntünün yaratıcı gücü olduğu varsayılabilir. Hepimiz onun rahminden doğarız, yaşamın kaynağı odur. Bu yüzden soru, bu intihar suikastçılarının yaşamlarındaki belirleyici faktörün, çocuğu hem şımartan hem de onu yutan olan bir anne ile yaşadığı çözülemez bir çatışmada aranıp aranmayacağıdır.

Varlığımızın en büyük hedefinin ekonomik rekabetteki büyüklük, mülkiyet ve başarı olduğunu düşünür ve hatta bu değerlerin kendimizi korumamıza hizmet ettiğine bile inanırız.

Ortaya bir iç dengesizlik çıkar; şımartmak bir yandan çocuk için baştan çıkarıcı ve çekici olsa da diğer yandan çocuksu benliğin duygusal sınırlarının anne tarafından ele geçirilmesine neden olduğu için onun bağımsızlığını tehdit eder. İntihar teröristlerinin, Ronald Sampson'un önceki bölümlerde bahsi geçen çalışmasının modeline uyan bir annelik geçmişi vardır: Bu, bir erkek dünyasında ezilen ve küçümse- nen, herhangi bir hırs veya yaratıcılığa sahip olmayan ve bu nedenle ihtiyaçlarını çocuklarının kendi kaderini belirleme ve tanıması üzerinden gerçekleştirmek için çabalayan, şımartan anneler hakkındadır.

Kültürümüz, varlığımızın en büyük hedefi olarak ekonomik rekabetteki büyüklüğe, mülkiyete ve başa- rıya işaret eder. Dahası, bu değerlerin kendimizi ko- rumamıza hizmet ettiğine bile inanırız. Gerçek ise tam tersidir: İktidar, başarı ve üstünlüğe duyulan kör inanç, kendini koruma yeteneklerimizi baltalamaktadır. Bu- nun birçok göstergesi vardır: Çok sayıda uyuşturucu ve alkol bağımlısı, erken kalp krizi ve kanser hastalı- ğında görülen artış, çoğalan şiddet ve insanlarla ilişki kurma konusundaki kabiliyetsizliğimiz. Çocuklarını kendilerini başarılı hissetmek için kullanan bir toplum yaşama gücüne sahip olamaz. Çocuklarımız okullarda, kendilerini diğerlerinden daha üstün görmeye ve erken yaşta başkalarını ezmenin kendi yararlarına olduğunu öğrenmeye yönlendirilir. (*Jules Henry*).

NE YAPMALI?

Şiddetle başa çıkma sorunu, otoritenin de sevilmesi gerektiği konusunda kültürel olarak kabul gören görüşe aykırı olduğu için, bu şekilde tanınamayan içsel bir fedakârlıktır. Bu içsel kurban; sosyal çevre, bu tür insanların bir dereceye kadar yollarını bulmalarını mümkün kıldığı; kabul görme, sıcaklık ve sosyal temas için gereken ihtiyaçlarını karşıladığı sürece “uyur”. Bununla birlikte, bu yapılar toplumsal değişimlerden, iş kaybından veya sosyal yapıların dağılmasından kaynaklanan ekonomik sıkıntılardan koptuğunda, korku ve gerginlik dayanılmaz hale gelir; ve bu insanlar bile gereklilikleri karşılayamama ve de çöküşle karşı karşıya kalırlar.

İç kurban sadece “uyur”, fakat alt edilemez.

Bu gerçekleştiğinde ise iç kurban uyanır ve bu insanların yaşamlarındaki değişikliklere nefret ve saldırganlıkla karşılık vermelerine neden olur.

Bununla birlikte bu, yalnızca politik iktidara olan inançlarını yitirdikleri zaman gerçekleşir. Bu öznel tecrübeli inanç kırılmayı tehdit ettiğinde şiddet potansiyeli de artar. Demokratik toplumların yöneticileri, ancak bu vatandaşların ihtiyaç ve sıkıntılarının farkında ol-

maları şartıyla buna karşı koyabilirler. Ancak gerçekte, bu tür durumlar çoğu zaman insanlıkları zarar görmüş olan ve kendi hakimiyetleri için halkın çoğunun iç mağduriyetlerini kötüye kullanan siyasi liderler tarafından sömürülür.

*Siyasi liderler,
nüfusun
çoğunun içsel
mağduriyetle-
rini kendi
hâkimiyetleri
için kullanır.*

Bu, tüm öfkenin, saldırganlığın ve nefretin boşaltılabileceği bir dış düşman yaratılarak gerçekleştirilir. Fakat demokratik liderler bu olasılıktan ya-

rarlandıklarında, sonuç demokrasi için kötü olur, çünkü onlar asla sağ veya solun aşırı uçları gibi yıkıcı görüntüler ortaya koymaz. Teröristler bu sefaletin sadece bir yönüdür. Kurbanlarını failler olarak damgalayarak onları tüm ölümlerin sorumlusu olarak gösteren düşman imajının sağlamlaşmasına katkıda bulunurlar.

ESAS SORUN

Gelişimi Marx tarafından teşhis edilmiş olan mevcut sorunumuz, insanların ihtiyaçlarının ötesine geçen ve onları ekonomik ve kişisel temellerinden mahrum bırakan küreselleşmedir. Bu suretle içsel mağduriyet uyandırılır. Ekonomik küreselleşme ve sermaye yoğunlaşmaları sosyal uyumu tahrip eder. Ortaya çıktıkları yerde, pazar hegemonyasının engellenmeden yayıldığı ekonomik eşitsizliği arttırır. Küreselleşmeden kaynaklanan sosyal ilişkilerin bu şekilde yıkılması ölümcül niteliktedir, çünkü bu süreçte yer alan aktörler, yani iş dünyası liderleri, C. W. Mills'in tanımladığı gibi, kendi birlikteliklerini yitirdiler. Yıkıcı eylemlerinin kendi ihtiyaçları veya başkalarının etkileri üzerindeki etkilerini ayırt edemez durumdadırlar. Kendi büyüklükleri ve güçleri tarafından körleştirilmişler ve yine aynı şekilde gerçek insan ilişkilerinin yerine geçen büyüklük ve güç fikri tarafından yoğurulmuşlardır. Bugün neredeyse hiçbir siyasetçi halkın ihtiyaçları için savaşılmaya istekli değildir, çünkü bu, büyüme tek ve nihai amaç haline geldiği için, kendi ivmesiyle gelişen ekonomik güçlere karşı koymak demek olacaktır.

*Küreselleşme iç
mağduriyeti nasıl
uyandırır?*

Bu süreçte, çoğu politikacı küreselleşmenin uşağı haline gelir. Bu şekilde teröristlerin eline düşmüş olurlar. Bu, gerçek sefalet ve yoksulluk ile küreselleşme uygulamalarının tüm popülasyonları servetten ve insan toplumunda bir yer edinme duygusundan giderek daha fazla dışladığı gerçeğiyle ilgilidir. Bizler kendimizi bu sorunları ve halkın ihtiyaçlarını ele almaya adanmışız.

Aynı zamanda terör ve şiddetin, amaçlarını dini, milliyetçi veya başka bir ideoloji adına işleyen kimlik-siz katillerle ilgili olduğunun bilincinde olmak önemlidir. Açık olmasa da, tüm teröristler bir “tanrı” ile anlaşmalıdır. Bu dinsel olabildiği gibi, aynı zamanda politik veya entelektüel de olabilir. Belirleyici olan, içsel yaşamı olmayan insanların, sırf sahip olmadıkları için, sürekli olarak kendilerini bağımlı kılacakları aşırı bir güç arayışı içinde olmalarıdır. 9/11 teröristlerinde olduğu gibi bunlar iyi eğitilmiş insanlar da olabilir. İntihar bombacıları, kendi iç boşluklarından kaçmak için kendilerini ilahi bir lidere adanmışların oluşturduğu sorunun en uç ifadesidir.

Bütün teröristler dinî, siyasî veya entelektüel bir “tanrı”ya bağlıdır.

SAHTE TANRILAR TARAFINDAN KURTARILMA

Bir kurtuluş bulmak için yapılan bu bireysel girişime insanlık tarihi boyunca rastlanır. Bu bir tabir olduğu gibi aynı zamanda, temel olarak pozitif bir çözüm için itici güç olabilecek mutlak bir çaresizliğin kaynağı da olabilirdi, ki asla değildir. Halkı aldatanların yönlendirmeleri başarısızlığa uğramaya mahkûmdur çünkü çaresizlik ideolojik olarak maskelenir ve her zaman nefretin eşlik ettiğı korkunç bir kısır döngüden oluşur.

*Kurtuluş
özlemi, mutlak
çaresizliğin
ifadesi ve
kaynağıdır.*

Bu ilişkiler, örneğin, İngiliz tarihçi Norman Cohn tarafından tanımlanmıştır. Orta Çağ'ın toplumsal ayaklanmaları üzerine kurduğı temel eserinde şöyle yazıyor:

“Fakirlerin devrimci hareketleri, mesih figürleriyle yönetilir... 11. yüzyılın sonlarından itibaren artış gösterir. Neredeyse hepsi birdenbire meydana geldi... Oldukça sınırlandırılmış alanlarda... Bunlar, nüfus artışının ele geçirdiğı ve hızlı bir ekonomik ve sosyal dönüşüm sürecine girilen bölgelerdi... Sadece yaşam tarzının temelde Orta Çağ'ın bin yıllık dönemi boyunca

geçerli olan standart köylü kültüründen farklı olduğu bölgelerde ortaya çıktılar.”

Norman Cohn, bin yıllık krallığın (Reich'in) devrimci beklentisine tek başına liderlik edenin “yoksulluk, sefalet ve çoğu zaman baskıcı bağımlılık” olmadığını yazdı: “Köy hayatı, aşılması zor olan bir boyuta kadar gelenek ve göreneklere dayanan sosyal rutin tarafından şekillendirildi ve sürdürüldü... Köyün içindeki sosyal ilişkiler köyden köye farklılık gösteren normlar tarafından belirlendi, ancak her zaman gelenek tarafından onaylandı ve sürekli dokunulmaz olarak görüldü.” *Sosyal ilişkiler ağı, kusursuz bir oryantasyon bozulmasının ortaya çıkamayacağından emin olmuştur.* Ve bu ağ bozulmadan kaldığı sürece, “ne sürekli yoksulluk, ne de zaman zaman ortaya çıkan tehlikeli durumlar (ona) zarar verebilirdi.” Ancak Avrupa, on birinci yüzyıldan itibaren nüfusun çoğaldığı ve ticaretin geliştiği bir düzeye geldiğinde, düzende bir değişiklik görülmektedir.

Anı bir şekilde kök salarak gelişen nüfusun bir kısmı seçkin ticaret merkezlerine kaydı. Böylece kentsel proletarya doğmuş oldu. Çiftçilerden daha iyi değillerdi ve buna ek olarak oryantasyon sorununa maruz kaldılar. Burada yaslanabilecekleri gelenekleri de yoktu... Her şeyden önce, köylülerde olduğu gibi, hazırda herhangi bir sosyal ilişki ağı da bulunmuyordu... Toplumun sınırlarındaki bu popülasyonlarda, bir amatörden –(Katolik kilisesinde) din adamı olmayan kişiden–, eski bir rahipten veya keşişten kendini yalnızca kutsal bir adam olarak değil aynı zamanda ruhun bir peygamberi

ve kurtarıcısı olarak, hatta Tanrı'nın cisimlenmiş hali olarak gösteren dini liderlere dönüşme eğilimi vardı. İlham ve vahiylerle desteklenen ilahi bir kökene sahip olan böyle bir lider, takipçilerine birleştirici misyoner görevi verdi. Bir misyona sahip olduklarına ve büyük bir göreve dair ilahi bir çağrı almış olduklarına dair inanç, şaşırmış ve başarısız olmuş kişilere yeni bir yaşam amacı ve umut kazandırdı.”

Bu isyancı hareketlerin arkasında daha iyi sosyal koşullar için duyulan arzu değil, yerleşik yapılara olan ihtiyaç yatar. Bu aynı zamanda diğer ideolojik sistemler için de geçerlidir. Bu bilgi, ideoloji ve kişiliğin ayrışmasına dayanan yaygın görüşü zayıflatır. Yetersiz kimliğin ve eşlik eden doğası olan nefretin rolü, dünyanın devam eden tantanasının temel nedenleridir.

Örneğin, Amerikalı tarihçi John Bushnell, 1905-1906'daki devrimci yıllarda, sürekli isyan eden Rus ordu birimlerinin, isyancıların bastırılmasına önemli katkı sağlayanlarla aynı olduğunu keşfetti. Askerler hızlı bir şekilde art arda davranışlarını değiştirdi, on ay içinde tam iki kez isyan ve yeni sadakat döngüsünden geçtiler.

“Normalliğin Deliliği” (*Der Wahn-sinn der Normalität*) adlı kitabımda, askerlerin bu değişen davranışının onların muameleleri ya da siyasi görüşleri ile hiçbir ilgisi olmadığını ortaya koydum. Bushnell, belirleyici olan tek faktörün, yalnızca askerlerin benlik bilincine destek veren yeni kabul edilen otorite olduğunu gözler önüne serer.

İsyan hareketlerinin arkasında yatan, daha iyi sosyal koşullar için duyulan arzu değil, yeni yapılar kurma ihtiyacıdır.

İsyanın ve yeni sadakatin sonsuz döngüsü

Eski rejimin sona erdiğine inandıklarında isyan ettiler. Hâlâ otoriteye inandıkları durumda ise, sivillere karşı tavır aldılar.

Yapılara duyulan ihtiyaç, kendine sahip olmayan insanların bir özelliğidir. Otoriter yapılar onlara bir kimlik duygusu ödünç verir ve bu nedenle otorite otoriter olarak kaldığı sürece, böyle bir yapı onlara kişisel anlam ve güvenlik kazandırır. Bastırılan öfkenin patlamasına neden olan, bu yapıların dağılmasıdır. Bunun tetiklediği isyanın hedefi özgürlük değil, yeni makamlara veya yapılara teslim olmaktır. Kimlik kaybı ve içsel nefret korkusu tarafından yönlendirilen bu yenilenen teslim kurtuluş anlamına gelir.

Yeni itaat aslında eski itaattir ve ne kadar hoş karşılanırsa, bastırılmış öfke ve şiddetin yeni otoritesi özgür olmakla kalmayıp aynı zamanda kut-

Yeni itaat aslında eskisiyle aynıdır. sallığını da ilan eder. Gerçekten özgürlüğü önemseyen değil de bunu en çok teşvik eden kişi lider olarak seçilir. Her bir reform hareketini tehdit eden teh-

likeler tek bir ortak paydaya indirgenebilir: Önceden iyi olarak kabul görmüş kötüye uyum zincirleri, otoritesi birine güvenlik hissi verdiği için, parçalanabilir. Ancak her bir devrimin, reformun veya yenilemenin başarısı için tinsel iç kısımdan insan ayrılığının gereği göz önünde bulundurulmalıdır.

“Çünkü özerkliğe dayanmayan bir öz, doğası temelden değiştiği için isyan etmez. Sadece şiddetinin yönü değişir. Devrimler kölelik biçimlerini değiştirebilir; otorite aşılmadığı sürece ise esarette hiçbir şey değişmeyecektir. O zaman kötülük, iyi olarak savunulmaya devam edecek ve özde gerçek bir kurtuluş olmayacaktır.

Önce sevginin gerçek ihtiyaçlarına geri dÖnülecek ve kısır yıkım döngüsü kırılacaktı.” (Arno Gruen 1986)

Fakat eğer otoriteye bağıllık bir isyana karar verdiğinde, o zaman her itaatın belirlediğı ifade ortaya çıkar: Otorite ile özdeşleşen kurtuluş arzusu. Sosyal ve ekonomik değişimler eski değerleri tahrip ettiğinde ve genel sıkıntılı durum ve yoksulluğa katkıda bulunduğunda, bastırılmış nefretin boşaltılması gerekir. Ve sonra, iç ahlaki engellemelerden yoksun olanlara, kutsal bir misyonun örtüsü altında yok etme ve ele geçirme izni verildiğinde, sevgi ve nefret arasındaki iç çelişkilerin son kalıntıları sallanır. Böylece insan kendi benliğinden vazgeçer; kendisini sevgi gibi gösteren sarhoş edici bir intikam duygusuyla harmanlanır. Birleşme sevgi olarak algılanır, çünkü güvenlik ışığında kök salmaktadır.

“Sevgi” ve nefret birleştiğinde, yıkıma kutsal bir misyon verilebilir.

Bu durum, örneğin, faşizm tarafından sömürüldü. İnsanın içindeki intikam duygusuna yöneldi ve intikamı ona hiçbir içsel çelişki olmadan kutsal olarak sundu. Tüm liderlere güçlerini veren şey, daha iyi bir yaşam vaadi değil, hepsinden öte, bizi sevgi ve nefret arasındaki iç mücadeleden kurtarmalarıdır. Bize öldürmemize izin verilen düşmanları temin ederler. Bununla beraber aynı zamanda, başkalarına duyduğumuz bu nefret ve intikam duygusu için birbirimizi hâlâ sevebileceğimize inanırız. Tüm paradoks ve duygularımızın sapkınlığı bile, insanların sevgi ve nefret arasındaki çatışmanın, iç mücadelenin, üzerinden gelinebileceğini düşünmesinden kaynaklanır.

Bölünmeye dayalı benlik, toplumsal ayaklanma tarafından tehdit edildiğinde, dayanıklılığını koruyamaz.

İnsanlar, artık kendilerini “resmi” olarak tanımlamaları mümkün olmadığı için kültürlerinden yabancılaşırsa, kişisel “bütünlük” kendisini

*Bir lidere
duyulan özlem:
Ortada itaat
edebileceğimiz
bir otorite
varsa,
kendimizi ona
sunarız.*

ni “nefretle” ağzına kadar dolu ifade edildiğinde gösterebilir. O zaman da aynı şimdi olduğu gibi, liderleri asla ne yeni kimlik duygusunun asıl nedeni ne de onun belirlediği korkunç öfkeden bahseder. Fakat ne yıkıcı öfkelerinin kurbanlaştırdığı kişiler –günümüzde de eski zamanlarda olduğu gibi inanç-

sızlar ve Yahudiler– ne de yeni baskıcılara teslim olmaları, insanları nefret ve intikam dolu olmaktan kurtarabildi. Çünkü arayışları kördür ve kendi gerçek benliklerinden kaçmanın bir yolunu ararlar. Sefaletin nedenleri ve buna bağlı keder ile gerçek yüzleşmeden kaçmak, diğer insanlara acı vermek anlamına gelir.

Tabii ki, dış olaylar da bu süreçte bir rol oynamaktadır. Cohn, Orta Çağ’da sosyal ve ekonomik düzenin çöküşünün bireyde anlam kaybına yol açtığını gösterdi. İşte bu kilit noktasıdır: Sosyal yapı çözülmeye başladığında, bastırılmış öfke patlar. Bu sayede şeytani dürtüler ve iç kaos, yalnızca dış bir “düşman” vasıtasıyla kanallene edilebilecek olan kendisini ortaya çıkarır.

Böyle bir yazılı benlik, sosyal düzenin otoritesi yenisinden yapılandırılmış görüldüğü zaman yine aynı hızla tekrar “iyileşebileceği” gerçeğiyle de karakterize edilir. Bu durum, John Bushnell’in yukarıda açıkladığı gibi, Rus ordusunun 1905 ve 1906 yıllarında sürekli olarak ayaklanmasının ve aynı zamanda çıkan isyanları bastırmada da rol oynamasının yarattığı paradoksa açıklık getirir.

Bu sayede isyana yol açanın dış sosyal yapının çözümlmesi olmadığı, tam aksine karşısında boyun eğilebilecek mevcut bir otoritenin olup olmadığı gözle görülebilir şekilde ortaya çıkar. Artık mevcut değilse uyarlamaya dayalı kişilik yapısı parçalanır. Ve böylece bu durumda, Bushnell'in açıkça belirttiği gibi, - tekrarlanan- çark etmeler yaşanır. Sürekli var olan şiddete hazır olma durumu, daha önce iyi olarak kabul görülene doğrudan yönelir. Sonrasında kötülük, iyi olarak savunulmaya devam edecektir. Fakat gerçek bir kişisel kurtuluş asla gerçekleşmez.

GERÇEK SORUNLAR: Yoksulluk, Açlık ve Aşagılama

Peki günümüzde durum nasıldır? İnsanların gerçek sorunları, yüzlerce ve binlerce yıl önceki ile aynı kalsa da boyutları her geçen on yılda daha da vahimleşiyor. Bunlar yoksulluk, açlık, kölelik, tiranlık, daimi savaşlar, dini hoşgörüsüzlük, uyuşturucu ve açgözlülüktür. Tüm kötülüklerin kökü tam olarak burada yatar. Bu insan sefaleti olmadan, Hitler, Stalin, Lenin, Mussolini, bin Ladin veya IŞİD teröristleri kitleleri etrafında toparlayamazdı. Serbest ticaretin dünya çapında refahı teşvik etmekte olduğu söylenir. Ancak, bu umudun aldatıcı olduğuna dair elimizde yeterli kanıt mevcuttur. Yüz yıl önce zengin ülkelerle fakir olanlar arasındaki refah oranı 10'da 1 iken, günümüzde 100'de 1'dir. Buna ilave olarak, yoksullar ölçsüz sefalet çekerken zenginler ultra-zengin olduğu için, refah içinde yaşayanların dünya nüfusuna oranı önemli ölçüde azalmıştır. Nobel Ekonomi Ödülü'nü alan Paul Krugman, Thomas Piketty'nin "21. Yüzyılda Kapital" adlı kitabı üzerine yaptığı incelemede, halihazırda eşit olmayan gelir dağılımının nasıl daha eşitsiz hale geleceğini anlatır. Birçok Amerikalı işçinin geliri 1970'den bu yana reel olarak artış göstermemiş, buna karşılık

%0.1'i oluşturan en yüksek gelir elde edenler grubu bu dönemde % 362 daha fazla kazanmıştır (Krugman 2014). Piketty buna "...Ekonomik ve finansal elitlerin kendi çıkarlarını savunmaya mecbur hissetmeleri durumunda hiçbir ikiyezllk çok fazla değildir"i ekler. Bir Oxfam raporuna göre, 2016 yılında dünya nüfusunun en zengin yüzdesi nüfusun geri kalan %99'undan daha fazla varlık biriktirmiş olacak.

Bunun çok kapsamlı sonuçları vardır: Mağdurların uyuyan i kurbanı, yavaş yavaş uyanacak ve onunla birlikte yıkıcı şiddete olan istekliliği de ortaya çıkacak. Albert Camus'nün "Veba" adlı romanında anlattığı gibi: "Veba basili asla lmez veya kaybolmaz, ancak mobilya ve arşaflarda onlarca yıl uyuyabilir; odalarda, mahzenlerde, bavullarda, mendillerde ve eski kağıt demetlerinde sabırla bekler, belki de gün gelecek, ve veba, insanlar mutlu bir şehirde ölsünler diye onların talihsizlikleri ve öğrenmesi için sıanlarını uyandırıp etrafa salacak." İ mağdur uyur, ama uyandığı zaman, kullanmak için sahte tanrılar arar.

Bir zamanlar Kaliforniya'da bir huzurevinde yatmakta olan yaşlı bir adam şöyle dedi:

"Ne zaman insanlar kurtuluş için birine, ister Tanrı'ya ister dalgalı saçları ve mavi gözleri olan bir yabancıya, yöneldiğinde talihsizliğe düşer ve bu hep aynı şekilde sonuçlanır. Kendini başkasının rüyasında yakalarsan, sonuçlarına katlanmak zorundasın." (Myerhoff)

İşİD'in intikam eylemlerinde karşılaştığımız gibi son yıllardaki savaşlar, bu sonuçların insan soyu ve insanlığı için büyük bir tehlike ile bağlantılı olduğunu göstermiştir.

Terörize eden otoritelerle yaşanan en eski çocukluk deneyimlerinin doğasında teröre neden olanların idealleştirilmesi yatar. Gerçekten deneyimlenen duyguların bu kıvrılması, istisnasız bir şekilde itaat etmeye zorlama olduğu durumlarda ortaya çıkar. Kendilerini ölümcül bir yaşam hedefine adayanlar bu sayede tanrılar gibi davranabilir ve böyle tanrılara ihtiyaç duyan diğerlerinden kendilerini ve hedeflerini kendini kurban etme “sevgisi” ile onlara sunmalarını talep eder. Bu tür “tanrılar”, diğerlerinin kökünü kazımayı amaçları haline getiren insanlar kategorisine aittir. Her şey öldürmekle ilgilidir, ancak takındıkları insanlık maskesi, tutkuyla gönüllü bir esaret arayan takipçilerinin onu algılamasını engeller. Böylece, benliğe sahip olmayan insanlar, ölümelerini önceden planlayıp programlayan ve bilinçli olarak kabul edenlerle birleşirler.

*Paradoks:
Terörü
uyandıran kişi
idealize edilir.*

Bu nedenle bu sorunla kısa vadede baş etmenin sadece iki yolu vardır: Her ikisi de halkın ihtiyaçları, varoluşsal sıkıntıları ve şeref talebiyle ilgilenir. Ancak bu, ciddi ve hakiki bir şekilde yapılmalı ve sadece sahnelenmiş bir medya programı olarak görülmemelidir. Yalan vaatlerle, yalnızca, ölüme komplo kurdukları için şiddet senaryolarında daha tutarlı ve amansız olanların ellerinde oyuncak olunur.

Sorunla baş etmenin bir diğer yolu ise, popülistlerin ve demagogların, iç kurbana, onun aşağılık kompleksi ve zorbalık yaratan nefretine bir çıkış noktası sağlamak için düşmanın görüntülerini onaylayarak ele geçirmeleridir.

Ancak uzun vadede, sefaletten kurtaran ve gerçek değişim anlamına gelen tek bir yol vardır: Çocuklarımızın, ta en başından içsel bir kurban bile oluşmayacak şekilde büyüdüğünden emin olmalıyız.

Çocuklarımızı içsel kurban olmaktan korumak Demokratik toplumlar ancak şu şekilde sürekliliğini koruyabilir: İnsanların gerçek ihtiyaçlarını tanıyarak ve onları ciddiye alarak, çocukların kendi empatik algı ve gereksinimlerine dayanarak gerçek bir çocukluk geçirmelerini sağlayarak. İnsanlığın kurtuluşu budur. Zaman azalıyor. Yaşamla karşı karşıya kalan herkes iç kurbanın bastırılması için birarada durmalı ve tüm insanlar için onurlu bir varoluş vaat etmesini sağlama misyonunu üstlenmelidir.

Hayattan başka yolumuz yok! mızın refahını pekiştirmeliyiz. Hayata yatırım yapmak, yenilenen silahlanmaları ve gelecek savaşları finanse etmekten çok daha ucuza mal olacaktır. Hayattan başka bir yolumuz yok!

İNSANLARI KENDİLERİNDEN YABANCILAŞTIRAN NEDİR?

İnsani gelişmenin temel sorusu kişinin kendi savunmasızlığı ile nasıl başa çıkacağıdır. Bir insan bunu görüp geçirdi ve yok olma ile ölüme olan yakınlığını yaşadı mı? Benliğin dış tezahürlerinin ölümünün, benliğin ölümüyle eş anlamlı olmadığının farkına vardı mı? Yoksa kendisini boyun eğdiren güce katılmak için itaat etmeye mi karar verdi? Paradoksal olarak, hayatta olmak için ölüm korkusu ile yaşamak gerekir. Bunu yapmaya cesaret edemeyenler yaşamış olmadıkları hayattan her zaman korkacaklardır.

*Kendi
savunmasızlığıyla
başa çıkabilmek
ve kendi benliğini
inkâr etmemek*

Bunu açıklamaya çalışmak istiyorum. Benliğin gelişmesindeki ilk kesinti, bir şeylerin düzeninin başka bir düzene yönlendirildiği bir benlik halinden, düzensiz bir kaos vaziyetinden ve yalnızlıktan kendi düzenine geçiş sürecinde yaşanır. Ronald D. Laing, “Bölünmüş Benlik” adlı kitabında, Freud’un “Haz İlkesinin Ötesinde”sinin (*Jenseits des Lustprinzips*) dipnotunda gizlenen ilginç bir keşfine dikkat çekti.

Freud, bir çocuğun yaşam ve ölümle nasıl başa çıktığını gösteren saklambaç oyununu tanımlar. Bu, annenin gözünde biri olma durumu kişinin kendisini gördüğü hale geçtiğinde ortaya çıkan dönüşümle ilgilidir. Bu çocuk bir buçuk yaşındaydı ve sahip olabileceği şeyleri uzağa atmaya alışmıştı. Sıkı bir sicimin bağlı olduğu bir makarayla oynamayı sever, ancak arkasından hiç koşturmazdı, tam tersine onu büyük bir zevkle geri çekebilmek için, örneğin, sadece yatağının kenarına kadar atardı.

Çocuksu saklambaç oyunu, yaşam ve ölümle nasıl başa çıkılacağını gösterir.

Freud dipnotunda bu çocuğun keşfini açıklar: Anne si birkaç saat orada bulunmadığında, çocuk “kendini yok etmenin bir yolunu bulmuştu. Neredeyse yere kadar uzanan aynada kendi görüntüsünü keşfetmiş ve sonra aynadaki görüntü ‘kaybolsun’ diye çömelmişti.”

Laing bunu şöyle açıkladı:

“Freud, tehlikeli bir durumun korkusunun altından kalkmak için bu iki oyunu deneme olarak algılayıp oyunda sürekli olarak tekrarlamayı önerir. Eğer durum öyleyse, görünmez olma ve kaybolma korkusu annenin kaybolma korkusu ile yakından ilişkilidir... Görünüşte banal olan bu saklambaç oyunu, çocuğun kendisini bağımsız bir birey olarak tecrübe etmesinin bir yoludur.”

Savaş, fetih ve baskı dünya medeniyetimizin ana motifleri olduğundan, empatik algılara dayanan her şey zayıf olarak derecelendirilmiştir. Ancak yine de bu üç motif sürekli bir eril tehdit oluşturur; bizi baskı altında tutar.

Bu sayede korku, kişinin kendi varlığının özü haline gelir: Otorite figürünün beklentilerini karşılamama korkusu; aynı zamanda kişinin kendi duygularına sahip olma korkusu; ve son olarak da, benliğe sahip olmak itaatsiz olmak anlamına geldiği için bundan kaynaklanan korku. Eril değer ve inançlar sisteme göre, kişinin güvendeymiş gibi davranıp kuşkuyu ve güvensizliği reddetmesi, eylemlerinin sürekli olarak zarar görmemesi hedeflense bile kırılğanlığı inkâr etmek zorunda olması gerekir.

Korku, varlığı nasıl belirler?

Sonuç olarak, savunmasız olma korkusu kesintisiz olarak varlığını sürdürür; kişi kendini tehdit altında hissediyorsa daima savunmacı bir tavır almak zorunda kalır. Güvende hissetmek için, başkalarının çok yakın olmalarına izin vermemek, mesafeyi korumak gerekir; ancak yine de yoldaşlık, eşitlik ve takım ruhu üstünmüş gibi davranılmalıdır.

Acıyı ve ıstırabı bir zayıflık işareti olarak yorumlamak onların değersizleştirilmesini pekiştirir ve kendilerini düşmanca davranışlarda gösteren fizyolojik sonuçlara neden olur. Jaak Panksepp, acı ve kederin, sevgi dolu destekle nasıl azaldığını kanıtlarla ortaya koydu. Bununla birlikte, acı ve şefkat kültürel olarak zayıflık olarak damgalandıkları için bastırıldıkları zaman, ağrının reddedilmesi opioidlerin¹, özellikle endorfinin vücuda salınmasını önler. Ancak sonrasında ağrı hafifletilemez. Sonuç olarak, ortaya çıkan belirsizliğin dengelenmesi gerektiğinden güç dürtülerinin gelişimi daha da artmaktadır.

Sevgi dolu destek, acıyı ve kederi azaltır.

1 Vücutta morfin gibi etki gösteren kimyasal maddeler.

*Elem, acı ve
üzüntü eril
bilincin dışına
atılır.*

Acı ve üzüntü, ataerkil dünyanın laneti, afaroz edileni haline geldi. Üzüntü, acı ve keder üçlüsü bilinçten uzaklaştırılmalı ve sürekli olarak erile gözdağı verdiği için bastırılmalıdır.

KURTARICI OLARAK ÖLÜM

Merhameti en çok aşağılayan ve erkeklerin güç ve büyüklük efsanesine saygı duyan ideolojilerin faşist olanlar olması tesadüf değildir. Her çeşit faşizm ölümü yüceltir. Bu fikirlerin böyle tutkulu duygusal taraftarlar bulmasının nedeni budur. Birçok kişinin ölümü epik kurtarıcı olarak görme eğilimine dokunurlar. Bu nedenle faşist ideolojiler için kadın ve erkekleri tahripkar hedefleri sayesinde kazanmak çok kolaydır. Kurtuluşa olan bu ihtiyaç zaten mevcut olmasaydı, faşizm hiç bu kadar başarılı olamazdı. Köklerine, bugün terörist intihar bombacılarını ölüme iten coşkunun içinde de rastlarız.

Faşizmin her çeşidi ölümü yüceltir.

Ölüme duyulan özlem, günümüzde eskisi kadar gözüpek değildir. Bununla birlikte gerçekleşme olasılığı artmıştır.

Savaşçı yıkım tekniklerinin yelpazesi oldukça genişledi, ancak aynı zamanda bu tür eylemlerin ölümü hedeflediği gerçeği, modern medya kullanımıyla daha iyi gizlenebilir. Savaş çıkırtkanlarının cinayete olan isteklerini gizlemelerinin ardında her zaman ulvi sebepler yatar. Özgürlük adına verilen savaş, Tanrı için verilen mücadele örneklerinden sadece biridir.

Sahte duygular tarafından kör edilmememiz gerekir. Naziler bile cinayetin iç ıstırabından bahsetmekten çekinmedi. SS-Reichsführer¹ Heinrich Himmler, Ekim 1943'te, Yahudilerin imhası konusunda SS-Gruppenführer'e² şunları söyledi: "Birçoğunuz yüz ceset yan yana yatarken, beş yüz veya binin ne demek olduğunu bileceksiniz. Sonuna kadar düzgün bir şekilde dayanmak, insani zayıflık nedeniyle ortaya çıkan istisnalar dışında, bizi güçlü kıldı." (Arno Gruen 1987)

Korkunç bir şey yapmanın farkındalığı hâlâ tamamiyle mevcuttur, ancak her zaman alevlenmelerin merkezi bir bileşeni olan kendine acımaya

Kendine acımak, cinayete nasıl rehberlik eder? yönlendirilir. Kendine acıma, başkalarına duyulan empatik acı algısını engeller. Ve suçluya hareketinde haklı olduğu hissini verir. Himmler, asıl mağdurların "fail", faillerin "mağdur"

olarak görünmesini sağlama konusunda başarılıydı. Bu alaycı çarpıtmada katiller, kurbanların kendilerine dayattığı korkunç görevi kahramanca yerine getirmeye çağırıldı. Bu yüzden hâlâ tereddütlü olanlar bile, son şüphelerini defetti. Öldürmenin meşru olup olmadığı sorusunu sormaya artık ihtiyaç duyulmadı.

Bu çerçevede, genellikle "cesur" olarak tanımladığımız şey, korkaklık olarak ortaya çıkar: Şiddet her

Şiddet her zaman gerçek acıdan kaçma anlamına gelir. zaman çocukluğumuzdan beri içimizde gizlenen gerçek acılardan kaçır. Korkusu o kadar büyüktür ki, birçoğu onunla yüzleşmektense kendini imha etmeye razı olur.

1 SS-Reichsführer: Ordudaki en yüksek rütbeye eşdeğer.

2 SS-Gruppenführer: Grup önderleri.

Kültürümüzde herkes, kimi daha çok kimi daha az, çocukluğumuzda yaşadığımız hasarın büyüklüğüne bağlı olarak bu sorundan etkilenir. Şiddet ve terörün temeli aynı günlük ilişkisizlik gibi burada yatar. Kendini aynı düzeydeki eşit bir ortağa açmak, aldatıcı görünümünden vazgeçmek ve gerçek duygulara ulaşmak demek olacaktır. Ancak sadece birkaçı onunla birlikte gelen aşağılık hissi ve acı ile yüzleşmek ister.

Bir sonraki bölümdeki örnek, kişinin kendi duygularını reddetmesinin ve eril bir kahraman mitiyle ortaya çıkan özdeşleşmenin ölümcül bir oyun haline gelebileceğini gösterecektir.

、

“KİMSE BİZDEN DAHA YÜKSEKTE YAŞAYAMAZ” –Clara Vakası

“Sevgili anne, 1945 felaket yılında bile Paskalya olması neredeyse komik. Bizi güvende tutan köprübaşı artık düştü. Ama yine de biraz zaman alacak... Zafer ya da ölüm! Ne olursa olsun başaracağız. Şu anda hayatımız o kadar güzel ki inanmayacak, hayal dahi edemeyeceksin. Bahar çok güzel. Savaş çok yakın. Tüm yaşam artısta.”

24 yaşındaki Clara S. bu satırları yazdığında, kaderi çoktan mühürlenmişti. BDM¹ liderinin yüksek Hitler gruplarının görkemli bir döngüsünde olduğu Stettin, panik ve kaos içinde batmakta. Askeri kuvvetler burayı terk etti, Kızıl Ordu ise kapılarında. Neredeyse tüm kadın ve çocuklar şehirden ayrıldı. Fakat tutkuyla lidere bağlı olan Clara, her zaman aramakta olduğu şeyi buldu: Önemli bir görev ve destansı bir hedef. Ayrıca, etrafında insanların öldürüldüğü gerçeği, yaşama olan gelişmiş tutumunu sekteye uğratıyor gibi görünmüyor. Onun da sonunun geleceğini biliyor ama

*Destansı hedef,
ölüm sarhoşluğu,
yaşama yönelik
tutumun artışı ve
“gerçek yaşam”
olarak yorumlanır.*

1 Bund Deutscher Mädels- Alman Kız Birliği.

buna rağmen annesine şöyle yazıyor: “Her zamankinden daha fazla güvende hissediyorum... Bu kibir değil, çalışmaya ve yıllarca özlemi çekilen şeyleri gerçekleştirmeye duyulan zevk. Kimse bizden daha yüksekte yaşayamaz. ‘Bizim gibi’.” (*Wiborg*)

Burada genç bir kadın, kahramanlık mitinin gerçekte ne olduğunu açıklar. Ölüme rehberlik eden yüceliğin sarhoşluğu “gerçek yaşam” olarak yorumlanır. Ölüm, bu tür insanlar için en büyük güvencenin vaadini verir çünkü kendi yetersizlikleri nedeniyle içlerini kemiren şüphelerden ve aşağılık duygularından kurtarır. Bu aynı zamanda, özlerini eril mitosu üzerine kuran kadınlar için de geçerlidir.

GERÇEK GÜÇ, KEDERİ VE ACIYI DENEYİMLEMEKTEN GELİR

Bu gücün iktidar olmakla hiçbir ilgisi yoktur. Gerçek güç kederi ve acıyı deneyimlemekten gelir. Yalnızca dert ve acı çekmek yoluyla, güvenliğin kendi içimizde olan bir durum, zayıf ve çaresiz olduğumuzda bile devam eden bir iç tutarlılık olduğu deneyimlenebilir.

Yalnızca sevginin çocukken yaşadığı acı deneyimine eşlik ettiği durumlarda kendi öz benliğine dayanan bu duygu kişiyi geliştirebilir. Sadece bu kadar şefkatli ve katılımcı refakatin eşliğinde çocuğun acısını deneyimlemesi ve bunun öldürmediğini tecrübe etmesi mümkündür. Kalıcı olan ve her za-

Çocuklara acı deneyimlerinde sevgiyle eşlik edin.

man başkalarıyla rekabet halinde kendini kanıtlaması gerekmeyen bir güç duygusu doğuran bu deneyimdir. Öte yandan bu iç güç, başkalarına karşı şefkat duymamızı sağlayan yeteneğimizin temelidir. Aynı zamanda, şefkat yetimiz iç gücümüzü güçlendirir. Bu sayede başkalarına bir şeyler verebileceğimizi ve özgeciliğin¹ de bir güç kaynağı olduğunun farkına varırız.

Özgecilik bir güç kaynağıdır.

1 Özgecilik: Başkalarının iyiliğine çalışmayı yaşam ve ahlak ilkesi yapan görüş.

PARİS SUİKASTÇİLERİ:

Kouachi ve Amedy Coulibaly Kardeşler

Bununla birlikte, bu süreç zarfında çocuğun kendi özü ayrılırsa körelir. Empatik algı kapasitesi itaat eğitimi ve otoriter kuvvet tarafından bastırıldığı zaman, bu tür çocuklar yeni durumlara ve yabancılara karşı güçlü bir korku geliştirir. Agresif davranışlara karşı eğilimli ve sürekli olarak stres altındadırlar, bu da kendini kanda kalıcı olarak yükselen stres hormonu kortizol seviyesi ile gösterir (*Hotz*). Bu tür insanlar başkalarına karşı sempati duyamaz veya acılarına ortak olamaz. Kendi acılarını zayıflık olarak sınıflandırmayı çok erken öğrenirler. Dahası, sadece bu zayıflatıcı acıyı kendilerinden uzaklaştırıp kendi zayıflıklarını cezalandırmak için başkalarına atfederlerse bu deneyimle yaşayabilirler.

Benliğin ortadan kaldırılması

7 Ocak 2015 Paris terörist saldırısının suikastçıları, Said ve Chérif Kouachi kardeşler ile Amedy Coulibaly, acının reddinden kaynaklanan bu korkunç vakalara örnektir. Cezayirli bir aileden gelen kardeşler, yaşları on civarındayken babalarını kaybettiler. Sonra anne kendini bunalmış hissettiği için her ikisini de

yurda verdi ve kısa bir süre sonra da öldü. İki kardeş de bu yurttan altı yıl daha barındıktan sonra (*Christine Brand*)yaşamlarına Paris'te devam ettiler. Çoğunlukla işsiz ve evsiz kaldılar ve hayatlarını tuhaf işlerle idame ettirdiler.

Eski avukatları onları; yönelimsiz ve her ikisini gerçekleri vaat eden herhangi bir otoriter grubun –örneğin radikal İslamcı vaizler gibi– mükemmel destekçileri olarak betimledi.

Ancak bu, çocuk olarak durumlarının ıstırapıyla baş edemeyen herkesin sorunudur: Aşağılanma ve acımasız bir rekabet dünyasında yok olmamak için acılarını bastırmak zorunda kaldılar. Ebeveynlerin kaybı ve anne tarafından savsaklanmak bunu daha da kötüleştirmiş olabilir. Sonuç, kendi acılarına erişimi olmayan ve ilişki kuramayan insanlardır. Ve insanla ilişki kurma ve yaşama kabiliyeti olmadan, aşağılanmışların bu öfkesi kolayca yıkıcı saldırganlığa dönüşür.

Malili bir aileden olan Amedy Coulibaly'nin hayatı da bundan çok farklı gelişmedi: 18 yaşındayken, uyuşturucu kaçakçılığı ve soygun suçundan mahkûm edildi ve adı bilinen bir suçlu olarak sınıflandırıldı. İslam'a "dönüş" maskesinin ardında gizlenen ilişki eksikliği, Parisli bir polis memurunu vurma, ardından bir Yahudi süpermarketinde müşterileri rehin alma ve dört kişiyi öldürme gibi cani eylemlerinin arka planıdır.

Gerçek inancı temsil ettiğini iddia ederek şiddetini haklı çıkardı. Bu kadar ilgisiz insanlara kendileri hakkında elle tutulur bir dayanak sunup otorite talebinde bulunan kişiler önderlerdir, çünkü bu yönelimsiz ve

ilişkisiz kişilerin öfkelerini ve inkâr ettikleri acılarını cinayetlerde kullanmalarına izin verirler. Batı ile savaşta olan İslam değil, bu kimlikleri olmayanların öldürücülüğüdür.

General Samuel I. Marshall tarafından yapılan bir araştırmaya göre, II. Dünya Savaşı sırasında Amerikan askerlerinin yalnızca %20'si muharebe sırasında silahlarını kullandı. Benzer bir davranış 1863 yılında Gettysburg Muharebesi'nde de görüldü, bunun hakkında Marshall şöyle yazdı: "Normal ve sağlıklı birey, başka bir insanı öldürmeye karşı büyük bir içsel ve çoğunlukla tanınmayan bir dirence sahiptir ve kendi isteğiyle bir başkasının hayatını almak istemez."

İnsanlar bu suikastçiler kadar kolay öldüremez.

Bu, sadece acılarını inkâr etmek zorunda kalmayıp aynı zamanda onları barbar olarak sınıflandırdıkları kişilere hiçbir iç direnişle karşılaşmadan iletmeleri ve bu insanları öldürerek yok etmeleri gerektiğini düşünenlerin azınlık olduğu anlamına gelir. İdeolojinin –bu durumda, bir dinin– arkasına saklanarak ölümcül gayelerini inkâr ederler. Bu nedenle, Müslümanların barışçıl çoğunluğunu bu zorbalara karşı mücadelede müttefik olarak kabul etmemiz çok önemlidir. Bu yolla demokrasilerimizi güçlendireceğiz (*Ian Buruma*).

Teröristlerin yalanı, Nisan 2012'de, Toulouse'da, iki Müslüman astsubayı peygamber adına öldürdükleri zaman ortaya çıktı. Bu Müslüman kurbanlar albayları tarafından günde beş kez dua etme hakkını kullanan askerler olarak tarif edildi (*Alfred Grosser*).

Bu teröristlerin yalanı, İslam karşıtlarını Peygamber adını idam etmekten ibarettir.

11 Ocak 2015'te Paris'te Place de la République yönünde ilerleyen insan seli, cinayete karşı direnişin bir göstergesiydi. Bu, terör ve arkasında saklanan beyin aleyhine karşı bir öfke protestosu oldu. Aynı zamanda, insan varlığına karşı onursuzluk olarak algılanması gereken nefrete karşı da bir protestoydu. Tek başına bu bile hafife alınan teröre karşı bir silahtır.

“ÖLÜMÜN KEŞFİ”

Ağrının inkâr edilmesinin ve ayrıca elemin bir zayıflık belirtisi olarak görülmesinin fizyolojik sonuçları olduğunu anlamak önemlidir. Bunlar kendilerini düşmanca davranışlarla dışarı vurur. Jaak Panksepp, acı ve kederin, sevgi dolu destekle nasıl azaldığını kanıtladı. Ancak, acı ve şefkat zayıflık olarak deneyimlendiklerinden dolayı bastırıldıkları için, ağrının inkârı opioidlerin, özellikle endorfinin, vücuda salınmasını önler. Ancak sonrasında ağrı hafifletilemez bir hal alır. Sonuç olarak, ortaya çıkan belirsizliğin dengelenmesi gerektiğinden güç dürtülerinin gelişimi daha da artmaktadır. Acı ve ıstırap, maço olarak biçimlendirilmiş dünyanın laneti haline geldi. Acı, ıstırap ve keder bilinçten uzaklaştırılmalıdır çünkü “erili” tehdit eder.

*İçsel reddedilen
kısmı kendi
dışında bulmak
için gereken
düşman bulma
zorunluluğu*

Fransız çocuk terapisti Françoise Dolto, “ölümün keşfi” hakkında konuşur. Beklentileri ve tepkileri, ihmal edilen bebeğin acı çekmesini mutlak çaresizliğe bağlar. Bir çocuk, ebeveynleri ihtiyaçlarına uygun cevabı vermediğinde, duygusal dünyalarını dikkate almadıklarında ve bu bağlandıkları kişide herhangi bir

etki yaratmadığında yaşama cesaretini kaybeder ve duyumsamazlığa düşer. Beslenme, uyku ve temizlik ihtiyaçları karşılandığında ve fizyolojik olarak sağlıklı olsalar bile gelişmeyi bırakırlar. Bu zihinsel eksiklik, aşırı durumlarda Amerikalı çocuk doktoru Margaret Ribble'ın 1943'te gözlemlediği yetimlerde olduğu gibi ölüme yol açar.

Bu nedenle ebeveynleri onlara çaresizliklerinde ve ıstıraplarında bir dayanak sunacak durumda olmayan her çocuk telafisi olmayan bir şekilde hissetmeyi kaybedebilir. Bu şartlar altında, çaresizliğin ölüm tehdidi haline geldiği bir gelişme devreye girer. Çocuk için bu yaşam ya da ölümlle ilgilidir; ve o, ölümden kurtulmaya çalışmalıdır. Süt bebekleri üzerinde yapılan araştırmalardan, sevilmeyen ve itina gösterilmeyen bir çocuğun ölebileceğini biliyoruz. Çocuklarımızın kendilerini çaresizce kaybolmuş hissetmelerini önleyelim ki bu sayede onlar da benliksiz birer insan olarak yetişmek zorunda kalmassın.

Bu insanlar büyüdülerinde, içsel reddilen kısımlarını kendi dışında bulmak, onu cezalandırmak ve öldürmek üzere bir düşman bulmayı giderek daha gerekli görür. Yukarıda açıklandığı gibi kendileri olamaz ve onları güçsüzlüklerinden kurtarmaya söz veren otoriteler tarafından kolayca avlanırlar. İnsanlığa erişimleri yoktur ve bu nedenle, Michel de Montaigne'nin 16. yüzyılda belirttiği gibi "Başkalrı için yaşayamazlar ve bu yüzden kendileri için de yaşamaları zordur." Ölümcül tehlikeleri bundandır.

KAYNAKÇA

- ARON, R.: The Opium of the Intellectuals, Transaction Publishers: Somerset, N. J. 2001 (dt. Opium für Intellektuelle oder Die Sucht nach Weltanschauung. Köln/Berlin 1957).
- BIN LADEN, O.: Interview Dezember 1998, al-Jazeera Television, zitiert in: New York Review of Books, 15. November 2001.
- BRAND, C.: "Wie drei Männer zu Terroristen wurden". NZZ, Sonntag 18. Januar 2015.
- BURUMA, I.: Zwei Provokateure, eine Gewalt. Charlie und Theo. In: NZZ vom 24. Januar 2015.
- BUSHNELL, J.: Mutineers and revolutionaries. Military revolution in Russia, 1905 – 1907. Ph. D. Indiana University Ann Arbor 1977.
- BUSHNELL, J.: Mutiny amid repression. Russian soldiers in the revolution of 1905 – 1906. Bloomington: Indiana Univ. Press 1985.
- CAMUS, A.: Die Pest, Rowohlt: Hamburg 1950.
- COHN, N.: Das Ringen um das Tausendjährige Reich. Revolutionärer Messianismus im Mittelalter und sein Fortleben in den modernen totalitären Bewegungen, Aus dem Engl.: The pursuit of the millennium Franke: Bern 1961.
- COX, M.: "I Took a Life because I Needed one": Psychotherapeutic Possibilities with the Schizophrenic Offender-Patient, in: Psychotherapy and Psychosomatics, 1982, 37.

- DOLTO, F.: Über das Begehren. Die Anfänge der menschlichen Kommunikation. Stuttgart: Klett-Cotta 1988.
- FANON, F.: Die Verdammten dieser Erde. Frankfurt am Main, Suhrkamp 2001.
- FLETCHER, M.: Dann rief er an und sagte "Heute!", in: Geo, 11. November 2001.
- FOLLATH, E. und LATSCH, G.: Der Prinz und die Terror GmbH, in: Der Spiegel, 15. September 2001; Follath, E. und Latsch, G.: Gottes eigene Krieger, in: Der Spiegel, 8. Oktober 2001.
- FREUD, S.: Jenseits des Lustprinzips. Band 15 der Gesamtausgabe, S. Fischer, Frankfurt a. M. 1969.
- GROSSER, A.: Muslime am Pranger, NZZ am Sonntag 18. 01. 2015.
- GRUEN, A.: The Discontinuity in the Ontogeny of Self. Possibilities for Integration or Destructiveness, in: Psychoanalytic Review, 1974/75, 61, 4.
- GRUEN, A.: Der Wahnsinn der Normalität. München, dtv 1987.
- GRUEN, A.: Der Fremde in uns, Stuttgart, Klett-Cotta, 2000.
- HENRY, J.: Culture against Man, Vintage: New York 1963.
- HOTZ, R. L.: Neglect Harms Infants' Brains. In Los Angeles Times 28. Oktober 1997.
- KAARNA, SHARIF (Ramallah) und MEHARI, ARIEL (Tel Aviv), zitiert in Born, H.: Ich würde es tun, in: Tages-Anzeiger, Magazin (Zürich), 26. Oktober 2001; Shalit, B.: The Psychology of Conflict and Combat, Praeger: New York 1988.
- KRUGMAN, P.: Why We're in a New Gilded Age. In: New York Review of Books. May 8, 2014.
- KÜTEMAYER, WILHELM: Die Krankheit Europas. Beiträge zu einer Morphologie. 1. – 3. Aufl. Berlin u. a.: Suhrkamp 1951.

- LAING, RONALD D.: Das geteilte Selbst. Eine existentielle Studie über geistige Gesundheit und Wahnsinn. München: dtv 1987.
- LE CARRÈ, J.: Der Krieg ist längst verloren, Frankfurter Allgemeine, 17. Oktober 2001 (engl.: We have already lost. Globe and Mail, 13. Oktober 2001).
- LÖPFE, P.: Handel und Gerechtigkeit, in: Tages-Anzeiger (Zürich), 10. November 2001.
- LUCHENI, L.: Ich bereue nichts. Die Aufzeichnungen des Sissi-Mörders, Zsolnay: Wien 1998.
- MANTELL, DAVID MARK; BERMAN, TAMAR: Familie und Aggression, Frankfurt a. M. 1972 [True Americanism.].
- MANVELL, ROGER; FRAENKEL, H.: Incomparable crime, the: New York; G. P. Putnam's Sons 1967.
- MARSHALL, S. L. A. Men Against Fire: The Problem of Battle Command in Future War. Washington: Infantry Journal; New York: William Morrow, 1947.
- MILLER, H.: The Time of the Assassins. A Study of Rimbaud. Preface, New Directions, New York 1956.
- MILLS, C. W.: Die amerikanische Elite, Holsten: Hamburg 1962.
- MONTAIGNE, MICHEL DE: Essais. Manesse, Zürich 2000.
- MUSIL, R.: Fragen der Zeit. Politik in Österreich [1913], In: Gesammelte Werke, Bd. 8. Reinbek b. Hamburg. 1992.
- MYERHOFF, B.: Number Our Days, Simon and Schuster: New York 1978.
- OXFAM: Working for the few. Political capture and economic inequality. <http://www.oxfam.de/sites/www.oxfam.de/files/bp-working-for-few-political-capture-economic-inequality-200114-en-oxfam.pdf>.
- PANKSEPP, J.: Feeling the Pain of Social Loss, Science, 302, 2003, S. 237 – 239,

- PIKETTY, T.: Capital in the Twenty-First-Century. Belknap Press/Harvard University 2014 (dt.: Das Kapital im 21. Jahrhundert. C. H. Beck, München 2015).
- RAMONET, I.: Globalitäre Regime, in: Le Monde diplomatique 1. Januar 1997.
- RIBBLE, M.: The Rights of Infants. New York, Columbia University, 1943.
- RIEDL, J.: Stadt ohne Eigenschaften, in: Zeit Magazin, 29. März 1985.
- SAMPSON, R. V.: The Psychology of Power, Pantheon: New York 1966.
- SCHNEIDER, P.: Besser tot als feige. In: Der Spiegel 37/2001, 10. September 2001.
- SCHOLL, I.: Die Weiße Rose. (Zweites Flugblatt), Frankfurt a. M. 1982
- SOYINKA, W.: The Burden of Memory, the Muse of Forgiveness-Die Last des Erinnerns, Patmos: Düsseldorf 2001.
- TRIPPEL, K.: Unnachgiebig und rücksichtslos, in: Geo, 11. November 2001.
- WERTZ, A.: Tagsüber Helden und nachts Bettnässer, in: Tages-Anzeiger (Zürich), 15. April 1995.
- WIBORG, S.: Claras Untergang Die Zeit Nr. 17/2005 vom 21. April 2005.
- WINNICOTT, D. W.: Some Thoughts on the Meaning of the Word on Democracy, in : Human Nature, Bd. III, 1950.
- YARMOLINSKI, A.: Road to Revolution. A Century of Russian Radicalism, Collier: New York 1962.

Şüphesiz şiddet yeni bir kavram değildir. Temeli egemenlik ve sahiplenme olduğu için, tüm "büyük medeniyetler"de rastlanılır. Şiddetin seviyesi bize kendi anlamımızı yaratmayı yitirmekle tehdit eder; böylece içimizdeki boşluk ya genel bir kayıtsızlığın ve depresyonun kaynağı olur ya da daha fazla şiddete dönüşme tehlikesiyle bizlere gözdağı verir.

İnsanların gerçek sorunları binlerce yıl önceki gibi aynı olsa da, boyutları geçen her on yılda daha da vahimleşiyor. Bunlar; yoksulluk, açlık, kölelik, tiranlık, savaşlar, dinî hoşgörüsüzlük, uyuşturucu ve açgözlülüktür. Kötülüklerin kökü tam olarak burada yatar. Bu sefaletler olmadan Hitler, Stalin, Mussolini, Taliban, IŞİD, İslami Cihat, kitleleri etraflarında toplayamazlardı.

Terör ve şiddet, ancak insanların mutlak ihtiyaçları tanınırsa, sefalet, yoksulluk ve tüm halk gruplarının aşağılanması önlenirse durdurulabilir. Ancak bu sayede canlı, gerçek ve demokratik olan yaşamı koruyabiliriz.

